

Двадесет пет година од рушења Берлинског зида догађаји у Европи као да желе да докажу да Френсис Фукујама није био у праву када је оценио да је наступио „крај историје” оног тренутка када је дошло до пропасти совјетског комунизма. Не само што је украјинска криза довела до нове хладноратовске поделе, већ је васкрсла и невероватна идеја о изградњи новог зида раздвајања на европском тлу – овог пута између Украјине и Русије. Док украјински премијер Арсениј Јацењук тврди да изградња зида дугог око 2000 километара наводно има подршку Европске уније, градоначелник Кијева Виталиј Кличко је отишао толико далеко да је недавно усред Берлина позвао Немце да им пруже помоћ и своју експертизу у изградњи зида. То не само што је запрепастило Немце којима су још свежа сећања на њихов Зид, већ су немачки политичари минуле недеље јасно показали да им не пада на памет да граде никакав зид према Русији. Ни бетонски, ни политички.

БЕЗ ИЗОЛАЦИЈЕ ПУТИНА: Упркос томе што су се прошлог викенда на самиту Г-20 већина западних лидера својски потрудила да направе „зид” према руском председнику, Немци су очигледно схватили да ништа неће бити постигнуто тиме што ће се Путин осећати као непопуларно дете у школском одељењу. Ангела Меркел је у говору у Бризбејну истакла да Русија газу међународно право и упозорила на опасност ширења „руског пожара” на остале бивше совјетске републике и западни Балкан, али је уједно била спремна да на маргинама самита два сата насамо разговара са Владимиром Путином, а потом још четири сата када им се придружио председник Европске комисије Жан Клод Јункер. Немачка жеља да не изолира Путина видела се и у томе што је шеф немачке дипломатије Франк Валтер Штајнмајер на Савету министара ЕУ предложио да Унија покрене прве кораке о будућој сарадњи са Евроазијском економском унијом, која се окупља око Москве.

Сва је прилика да Немци желе преговоре са Русима а не да граде зид према њима. Међу европском „двадесетосморицом” нису сви тако одушевљени том идејом да се директно преговара са „Путиновом Унијом”. Нарочито су сумњичави Британија, поједине скандинавске земље, Пољска, Румунија и балтичке земље, које не могу да се отргну свом убеђењу да је Путин непријатељ коме се треба што оштрије супротставити. За литванску председницу Далију Грибаусајкте је недостатак лидерства у ЕУ и САД „омогућио Русији да постане земља са терористичким елементима”.

БЕРЛИНСКА ИНИЦИЈАТИВА: Упркос овим оценама, Берлин настоји да преузме спољнополитичко кормило ЕУ, што ће критичаре подстаћи да кажу да је покојни француски председник Франсоа Митеран био у праву када је у време пада Берлинског зида иронично рекао да „толико воли Немачку да би радије видео две, а не једну Немачку”. Четврт века касније тешко је обуздати Немце да усмере европску спољну политику у свом интересу, а мање у интересу Америке какав је био случај минулих деценија.

Немачку прагматичну дипломатију требало би сагледавати и кроз чињеницу да, како у „Зидојче цајтунгу” примећује Клаус Брил, Немци виде Русију као свог најзначајнијег суседа, иако између Немачке и Русије лежи 12 земаља са око 160 милиона становника. Брил истиче да звучи парадоксално, али се многи Немци осећају ближи Русији него оним који се налазе између те две земље. То за Пољаке, Летонце, Естонце и Литванце представља бољно сазнање.

Ипак, Меркелова је ове недеље уверавала Пољаке да ће их НАТО бранити ако их Русија угрози, али је отворено рекла да „само заједно са Русијом можемо да дугорочно одржимо безбедност у Европи”, као и да „економске санкције (Русији) нису саме по себи циљ, већ морамо да одржимо дијалог”. Само је велико питање како најкраћим путем доћи до дијалога који би подазумевао учешће представника украјинске владе, проруских снага у Украјини, Русије и Запада. Засад се чини да су гласнији они који би да граде зидове а не дијалог.

ПОГРЕШНА ИНТИФАДА: Идеја о зиду раздвајања одавно је реалност на Блиском истоку, а стравичан злочин у једној јерусалимској синагоги у којој су два Палестинца сатарамма, ножевима и пиштољима убили петоро Израелаца указују да се спирала израелско-палестинског насиља све више захуктава. После масакра одмах је уследила одлука израелског премијера Бенјамина Нетанијахуа да се сруше куће виновника неколико напада, који уз недавне сукобе око џамије Ал Акса наводи све више аналитичара да закључе да је почела трећа интифада.

И можда Палестинци сматрају да једино насилним устанком могу да осигурају опстанак, али злочини попут недавног у синагоги само их удаљавају од сна о независној држави. Мудре палестинске вође би требало да смире пламен мржње који се распламсао и да само пусте Нетанијахуа и његове соколове у влади да избегавају мировне преговоре и све више угрожавају палестинска права на очиглед целог света. У тренутку када у многим земаља чланицама ЕУ посланици апелују на своје владе да признају Палестину као државу, а Американци све отвореније критикују израелску владу, последње што Палестинцима треба су масакри који подсећају на погроме Јевреја. Стога Палестинцима би било паметније да се окану бомби те да „устанак” препусте европским и америчким активистима који су покренули својеврсну мирну интифаду. Она већ већ месецима траје јер спорни потези Нетанијухове владе нагризају њен међународни углед те све више јача подршка економском бојкоту и делегитимизације Израела због кршења права Палестинаца. Међутим, екстремисти међу Палестинцима очигледно увек лакше подстакну масе да бирају погрешну интифаду која ће само све актере вратити у добро познату крваву спиралу насиља.

(Политика)